

et Par Forslag. Mit Standpunkt i denne Sag er endnu ganske det samme, som det var for tre Aar siden, og som det er antydet i et Aftskryfte, der har været Thinget forelagt. Jeg troer endnu fremdeles, at man ved Ordningen af Monarchiets Anliggender skal slutte sig til de Holdpunkter, der ere givne: 1) i Arve- eenheden, 2) i Hertugdømmerne Holstens og Lauenborgs, Egenstaber som tydske Forbunds- stater, 3) i Hertugdømmet Slesvigs Egenstaber som et danst Kronland, og 4) i den tidligere Stilling førend Krigen, med fornødent Hensyn til de Modificationer, som følge af, at den constitutionelle Regjeringsform er bleven indført i Kongeriget og skal indføres i det hele Monarchie, saavel som af de forøvrigt i de senere Aar vundne Erfaringer. Naar jeg staaer paa dette Standpunkt, vilde det være urigtigt af mig at sige, at jeg ikke i det Hele og i det Besentlige maatte føle mig fyldestgjort ved Kundgjørelsen af 28de Januar 1852, betragtet som Resultat. Man har kaldt denne Kundgjørelse en „Plan“; den er noget mere; den er en Plan, forsaavidt den udfører vort Samtykke, men den indeholder tillige Tilfagn, paa hvilke vi ikke kunne være tjente med at give Slip. Den ærede Ordfører har allerede fremhævet, at det vigtigste af disse Tilfagn eller ialtsald et af de vigtigste af dem var den politiske Adskillelse mellem Hertugdømmet Slesvig og Hertugdømmet Holsten. Deri er jeg fuldkommen enig med ham; men jeg troer netop, at det Ændringsforslag, som foreligger under Nr. 13, dets første Deel ganske stemmer dermed. Der vil vist ikke være noget bedre Middel til at holde fast ved dette saaledes vundne Resultat, forsaavidt man endnu kan kalde det vundet, end denne Bestemmelse, som her staaer, og som jeg ogsaa troer vil findes fuldkommen at stemme med Kundgjørelsen af 28de Januar, navnlig hvis der bliver indført „politisk“ foran Anliggender. Naar dette skete, troer jeg, der ikke vilde kunne paavises nogen Afvigelse mellem dette Punkt og selve Kundgjørelsen af 28de Januar. Altsaa forekommer det mig ikke, at der fra Usikkerhedens Standpunkt kan hos Ordføreren være nogen Betænkelighed ved denne Deel af Forslaget, nemlig den Betegnelse,

som der er givet af den sælles lovgivende Forsamlings Virksomhed, som omfattende Alt, hvad der angaaer flere Statsdele.

Det andet Forslag, som foreligger under Nr. 13, gaaer ud paa, at der istedetfor „Rigsretten“ skal sættes en Udvikling af dette Begreb, sigtende til at anerkjende Begrebet om Domstole, som kunde træde ind ved opstaaende Conflicter mellem Statsdelene. Dette turde kræve en udførligere Udvikling, som man maaskee vil tillade mig. Jeg kan ikke være ganske enig med min ærede Ven for Ribe Amts 2den Valgkreds (H. Hage), naar han igaar udtalte sig saa stærkt mod Foederativstaten; der er vistnok noget Usuldkomment i denne Statsform; men den kan under visse givne Betingelser være den naturligeste, og det er altid det Sikkerste og ofte det eneste Mulige at vælge det, som er det Naturligste, som nærmest slutter sig til de virkelig bestaaende Forhold. Er man et stort Folk med en eensformig politisk Nationalitet, da har man maaskee Kraft nok i sig selv til at staae alene; men, har man ikke i sig selv en saadan Kraft, gives der ingen anden Maade til at opretholde en vis Art af Selvstændighed end at slutte sig til andre nærbeslagtede og nærboende Stammer. Men til at opnaae en saadan Sammenlutning er vistnok den monarchiske Forbundsstat den naturligeste Form, man kan vælge; det er uden Tvivl den eneste Form, som kan bevare Friheden hos de enkelte Bestanddele, og som er istand til at udvikle sig til en højere Statsform, som kan give Frihed for det samlede Hele. Jeg erkjender, at saadanne Former maae betragtes som Overgangsformer, og at de kunne udvikle sig i høist forskjellige Retninger. De kunne udvikle sig med Vertkasteelse af det arvelige Monarchie; de kunne udvikle sig til Despotie; men de kunne ogsaa udvikle sig til det constitutionelle Monarchie gjennem en parlamentarisk Union, og jeg seer slet ikke, hvorfor man under vore Forhold skulde opgive Haabet om at kunne tilbagelægge denne Vej, som er den eneste, der kan føre til nogen sand Tilfredshed. Man kan vel sige, at denne Vej er ny, og jeg indrømmer, at den kun sjelden er betraadt, og altsaa forsaavidt kan kaldes ny, men ganske uden Exempel er den ikke, og